

Τίτλος Μαθήματος	Κλινική Άσκηση II				
Κωδικός Μαθήματος	PHYS310				
Τύπος μαθήματος	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ				
Επίπεδο	Πτυχίο (Επίπεδο 1)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	3 ^ο Έτος/Εαρινό				
Όνομα Διδάσκοντα	Γιάννης Σίσου				
ECTS	6	Διαλέξεις / εβδομάδα	2	Εργαστήρια / εβδομάδα	10
Σκοπός του Μαθήματος	Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών στην κλινική προσέγγιση ασθενών (ενήλικες και ανήλικες ασθενείς) με παθήσεις του νευρολογικού συστήματος και σε νευροχειρουργημένους ασθενείς. Σκοπεύει επίσης στην κλινική εκπαίδευσή τους στην αξιολόγηση των κλινικών συμπτωμάτων, τον καθορισμό θεραπευτικών στόχων και το σχεδιασμό των θεραπευτικών παρεμβάσεων τόσο κατά την παραμονή των ασθενών στο νοσοκομείο όσο και μετά την έξοδό τους από αυτό.				
Μαθησιακά αποτελέσματα	Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να: • συνδέουν τη θεωρία με την τεκμηριωμένη γνώση στην κλινική πρακτική, όπως υποδεικνύεται από το μοντέλο ICF της νευρολογικής δυσλειτουργίας • Να προσδιορίζουν το στόχο του εξατομικευμένου προγράμματος του ασθενή • Να αποτιμούν το αποτέλεσμα της θεραπευτικής παρέμβασης στη βάση του ορθού κλινικού συλλογισμού • Να ερμηνεύουν τους παθολογικούς μηχανισμούς των διαταραχών της στάσης, της κίνησης και της ισορροπίας, όπως αυτές εκδηλώνονται στους νευρολογικούς ασθενείς				

	• Να αντιλαμβάνονται την κλινική σπουδαιότητα της επαναξιολόγησης αναφορικά με την αποτελεσματικότητα – καταλληλότητα της επιλεγμένης θεραπευτικής παρέμβασης • Να μελετούν διεξοδικά τον ιατρικό φάκελο του ασθενούς και να ερμηνεύουν τα ευρήματα των κλινικών και εργαστηριακών εξετάσεων. • Κατανοούν το ρόλο της ψηφιακής φυσικοθεραπείας και της προηγμένης τεχνολογίας στην αξιολόγηση και θεραπεία ενός ευρέος φάσματος νευρολογικών διαταραχών και δυσλειτουργιών (παράλυση, διαταραχές βάδισης, διαταραχές ισορροπίας, λειτουργικοί περιορισμοί) • Να καταχωρούν και ερμηνεύουν τα ευρήματα της φυσικοθεραπευτικής αξιολόγησης συνεκτιμώντας λοιπά κλινικά και εργαστηριακά ευρήματα σε κλινικό περιβάλλον • Να παρακολουθούν και να τηρούν φάκελο του ασθενούς • Να θέτουν στόχους ανάλογα με τη θεραπευτική πορεία του ασθενούς και να καταρτίζουν το πλάνο αποκατάστασης, αναγνωρίζοντας την πρόοδο ή μη της κατάστασης του ασθενή και τα προβλεπόμενα επίπεδα βελτίωσή του, θέτοντας βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους • Να καθορίζουν το είδος και να ερμηνεύουν την επίδραση της φυσικοθεραπευτικής παρέμβασης σε νευρολογικούς ασθενείς στα διαφορετικά στάδια αποκατάστασης, σε διαφορετικές κλινικές συνθήκες (Μ.Ε.Θ., κλινικές, κέντρα αποκατάστασης, φυσικοθεραπευτήριο κ.ά.) • Να ενσωματώνουν τις σύγχρονες κλινικές οδηγίες στην κλινική πρακτική της φυσικοθεραπευτικής παρέμβασης σε νευρολογικούς ασθενείς • Να αλληλοεπιδρούν με τον ασθενή σκόπιμα και αποτελεσματικά συνάπτοντας σχέσεις εμπιστοσύνης και παρέχοντας αίσθημα ασφάλειας • Να αντιλαμβάνονται και κατανοούν τις ειδικές σχέσεις μεταξύ ασθενούς, θεραπειών και οικογένειας • Να λειτουργούν αποτελεσματικά και συναδελφικά στο πλαίσιο της ομάδας διεπιστημονικής προσέγγισης καθώς και με τους άλλους επαγγελματίες υγείας. • Να σέβονται τους ηθικούς κανόνες και το ιατρικό απόρρητο.		
Προαπαιτούμενα	Νευρολογική Φυσικοθεραπεία Ι & ΙΙ(PHYS209 &PHYS210) και Φυσικοθεραπεία	Συναπαιτούμενα	Όχι

	Παιδιατρικών Παθήσεων(PHYS303)		
Περιεχόμενο Μαθήματος	Εισαγωγή στην κλινική φυσικοθεραπεία νευρολογικών παθήσεων. • Ο ρόλος της φυσικοθεραπείας στην αποκατάσταση νευρολογικών παθήσεων. Αρχές, αντικείμενο, στόχοι, κανόνες ηθικής και δεοντολογίας - ιατρικό απόρρητο. Διεπιστημονική προσέγγιση. • Αξιολόγηση ασθενών και κλινικός συλλογισμός σύμφωνα με το μοντέλο ICF νευρολογικής δυσλειτουργίας και αναπηρίας. • Δομή και οργάνωση κλινικών και μονάδων αποκατάστασης νευρολογικών ασθενών. • Ο ρόλος της φυσικοθεραπείας και η αποστολή της. • Αρμοδιότητες τους φυσικοθεραπευτή στη Μ.Ε.Θ., στις κλινικές, στο κέντρο αποκατάστασης (ιδρύματα χρόνιων παθήσεων), στο φυσικοθεραπευτήριο κ.ά. Σχέσεις με άλλες ειδικότητες. • 'CanMeds' πρότυπο πλαισίου κλινικής επάρκειας στην καρδιοαναπνευστική φυσικοθεραπεία (Πολυπαραγοντικός ρόλος ως φυσιοθεραπευτής, επικοινωνιολόγος, συνεργάτης, ηγέτης, συνήγορος υγείας και επαγγελματίας) Οργάνωση και εξοπλισμός φυσικοθεραπευτηρίων. • Εξοπλισμός παιδιατρικού φυσικοθεραπευτηρίου (μπάλες, σφήνες, ρολά, ορθοστάτες κ.ά.). Η αξιολόγηση του νευρολογικού ασθενούς. • Η διαδικασία αξιολόγησης των νευρολογικών ασθενών. Δοκιμασίες αξιολόγησης (κατηγορίες). Υποκειμενική - αντικειμενική αξιολόγηση. Συνεκτίμηση των ευρημάτων. • Φυσικοθεραπευτική αξιολόγηση στη Μ.Ε.Θ., στις κλινικές, στο κέντρο αποκατάστασης (ιδρύματα χρόνιων παθήσεων), στο φυσικοθεραπευτήριο, στην οικία του ασθενούς – ιδιαιτερότητες. • Ιδιαιτερότητες αξιολόγησης σε ειδικούς πληθυσμούς (νεογνά, βρέφη, υπερήλικες, νοητική υστέρηση, νεοπλασματικές ασθένειες κ.ά.). Φυσικοθεραπευτική εκτίμηση στα διάφορα στάδια αποκατάστασης (αρχικό στάδιο - στάδιο σχετικής ανάρρωσης - χρόνιο στάδιο). Η συμβολή της τεχνολογίας στην αποκατάσταση νευρολογικών ασθενών. • Ψηφιακή φυσικοθεραπεία και προηγμένη τεχνολογία στην αξιολόγηση και θεραπεία ενός ευρέος φάσματος νευρολογικών διαταραχών και δυσλειτουργιών (παράλυση, διαταραχές βάδισης, διαταραχές ισορροπίας, λειτουργικοί περιορισμοί).		

- Σύγχρονα μέσα θεραπευτικής παρέμβασης για την αντιμετώπιση των διαταραχών του μυϊκού τόνου, της ιδιοδεκτικότητας, της συναρμογής, της ισορροπίας και της βάδισης (κυλιόμενος διάδρομος, πλατφόρμα ισορροπίας, FES, υπολογιστικά - ρομποτικά συστήματα, συστήματα εικονικής πραγματικότητας κ.ά.).

Κινητική αναπηρία, ποιότητα ζωής, αυτοεξυπηρέτηση και αυτονομία.

- Παράγοντες βελτίωσης της ποιότητας ζωής των ατόμων με κινητική αναπηρία.
- Προσβασιμότητα και εργονομία στο περιβάλλον δράσης του κινητικά αναπήρου (σπίτι, εργασία).
- Βοηθήματα (κατηγορίες, είδη, χρησιμότητα), ορθωτικά μέσα, προσαρμογή του περιβάλλοντος στις ιδιαίτερες ανάγκες του ασθενούς.
- Διαταραχές ούρησης, αφόδευσης και αντιμετώπισή τους. Σεξουαλική ζωή και αναπηρία.

Φυσικοθεραπευτική προσέγγιση νευρολογικών παθήσεων σε διαφορετικές κλινικές συνθήκες.

- Ιδιαιτερότητες φυσικοθεραπευτικής παρέμβασης στη μονάδα εντατικής θεραπείας (Μ.Ε.Θ.), στις κλινικές, στο κέντρο αποκατάστασης (ιδρύματα χρόνιων παθήσεων), στο φυσικοθεραπευτήριο, στην οικία του ασθενούς.
- Αρχές - ιδιαιτερότητες φυσικοθεραπευτικής παρέμβασης στα διάφορα στάδια αποκατάστασης.

Βασικές αρχές αποκατάστασης σε διαφορετικές ηλικιακές ομάδες και Ειδικούς Πληθυσμούς - ιδιαιτερότητες.

- Το παιδί νευρολογικός ασθενής και οι ιδιαιτερότητές του. Βασικές αρχές φυσικοθεραπευτικής προσέγγισης κατά τη νεογνική, βρεφική, νηπιακή, (προ)σχολική ηλικία και την εφηβεία.
- Τρίτη ηλικία. Βασικές αρχές φυσικοθεραπευτικής προσέγγισης. Διαταραχές ανώτερων φλοιικών λειτουργιών.
- Ψυχιατρικές νόσοι. Ψυχοκινητικές διαταραχές. Ο ψυχολογικός παράγοντας στην αποκατάσταση - ψυχοσύνθεση.
- Σχέσεις οικογένειας - φυσικοθεραπευτή.

Καθορισμός προγράμματος αποκατάστασης νευρολογικών ασθενών (παρουσίαση περιπτώσεων).

- Καθορισμός θεραπευτικών στόχων (βραχυπρόθεσμοι - μακροπρόθεσμοι), στα διάφορα στάδια αποκατάστασης (σενάρια θεραπείας).

	• Αντικειμενικότητα, προσαρμοστικότητα των προγραμμάτων αποκατάστασης. Μέσα και τεχνικές φυσικοθεραπευτικής παρέμβασης (παρουσίαση περιπτώσεων). • Η επίδραση των διαφορετικών μέσων και τεχνικών στην μυϊκή αδυναμία, στον μυϊκό τόνο, στο συντονισμό των κινήσεων, στην σωματοαισθητικότητα, στην ισορροπία και τη βάρδιση. • Κριτήρια επιλογής - σκοπιμότητα. Ασθενείς με πολλαπλές αναπηρίες (παρουσίαση περιπτώσεων). • Αντιμετώπιση ασθενών με πολλαπλές αναπηρίες - καθορισμός στόχων - ιεράρχηση. Αντιμετώπιση των διαταραχών του μυϊκού τόνου (παρουσίαση περιπτώσεων). • Διάκριση και αντιμετώπιση των διαταραχών του μυϊκού τόνου σε διαφορετικές κατηγορίες ασθενών - βλαβών στα επιμέρους στάδια αποκατάστασης. • Επιλογή των θεραπευτικών μέσων - τεχνικών αντιμετώπισης των διαταραχών του μυϊκού τόνου (κλασικές θεραπευτικές μέθοδοι - σύγχρονα μέσα). Αντιμετώπιση των διαταραχών συντονισμού, ισορροπίας, και βάρδισης (παρουσίαση περιπτώσεων). • Διάκριση και αντιμετώπιση των διαταραχών συντονισμού, ισορροπίας και βάρδισης σε διαφορετικές κατηγορίες ασθενών - βλαβών στα επιμέρους στάδια αποκατάστασης. • Επιλογή των θεραπευτικών μέσων - τεχνικών αντιμετώπισης των διαταραχών συντονισμού, ισορροπίας και βάρδισης (κλασικές θεραπευτικές μέθοδοι - σύγχρονα μέσα). Κλινικός συλλογισμός και επίλυση προβλημάτων στην αποκατάσταση νευρολογικών παθήσεων. Σύνδεση της θεωρίας με την πράξη και της πράξης με τη θεωρία. • Η διαδικασία του κλινικού συλλογισμού και της λήψης αποφάσεων στην αποκατάσταση νευρολογικών παθήσεων. Μοντέλα λήψης αποφάσεων, συλλογιστική και στρατηγική επίλυσης προβλημάτων. Σύγχρονες κλινικές οδηγίες. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ - ΚΛΙΝΙΚΗ • Κατά τη διάρκεια της κλινικής εκπαίδευσης ο/η φοιτητής/τρια εκτίθεται στην αντιμετώπιση σε κλινικό περιβάλλον καταστάσεων: - Διαταραγμένου μυϊκού τόνου, διαταραχών στο συντονισμό των κινήσεων, μυϊκή αδυναμία,
--	--

	ανικανότητα ελέγχου της ισορροπίας, μη φυσιολογική βάδιση ή συνδυασμό των παραπάνω. • Φυσικοθεραπευτική αξιολόγηση, αξιολόγηση ICF και δεξιότητες κλινικού συλλογισμού στα διάφορα στάδια της αποκατάστασης. • Εφαρμογή ειδικών θεραπευτικών και ψηφιακών τεχνικών φυσικοθεραπείας σε νευρολογικούς ασθενείς. • Σχεδιασμός θεραπείας - καθορισμός θεραπευτικού πλαισίου. • Κλινικός συλλογισμός - ερευνητική απόδειξη -αιτιολόγηση. Σύγχρονες κλινικές οδηγίες.
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	Θεωρία Η διδασκαλία του μαθήματος συμπεριλαμβάνει διαλέξεις για την προσφορά του θεωρητικού υπόβαθρου. Στη διδασκαλία του θεωρητικού μέρους, χρησιμοποιούνται αναλυτικές σημειώσεις με PowerPoint και υλικό πλούσιο σε εικόνες και videos. Μέθοδοι όπως μελέτες περίπτωσης, κλινικά σενάρια νευρολογικών ασθενών συζήτηση, ερωτήσεις / απαντήσεις ανάλογα με τη φύση του μαθήματος. Χρησιμοποιείται επίσης ερευνητικά τεκμηριωμένο σχετικό υλικό δημοσιευμένο σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά για παρακολούθηση των πιο πρόσφατων εξελίξεων σχετικών με το αντικείμενο του μαθήματος. Κλινική Κατά τη διάρκεια της κλινικής άσκησης, οι φοιτητές αναπτύσσουν τις κλινικές τους δεξιότητες στην αξιολόγηση, τον κλινικό συλλογισμό και την επικοινωνία με ασθενείς και προσωπικό και την ασφαλή εφαρμογή φυσικοθεραπευτικών παρεμβάσεων σε ασθενείς με νευρολογικά και νευροχειρουργικά προβλήματα, που νοσηλεύονται σε πραγματικό κλινικό περιβάλλον.
Βιβλιογραφία	Κύρια Συγγράματα: Barnes M., Johnson G. (2008). <i>Σύνδρομο Ανώτερου Κινητικού Νευρώνα και Σπαστικότητα</i>. Εκδόσεις Παρισιάνου, Boelen M. (2009). <i>Health professional's guide to physical management of Parkinson's disease</i>. Εκδόσεις Human kinetics; 1st edition. Lennon S, Ramdharry G, Verheyden G. (2020) <i>Φυσικοθεραπευτική Διαχείριση για Ασθενείς με Νευρολογικές Διαταραχές</i>. Εκδόσεις Broken Hill Publishers Ltd.

	Nichols-Larsen D. (2017). <i>Νευρολογική Αποκατάσταση</i>, ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ, Raine S., Meadows L., Lynch-Ellerington M. (2009). <i>Bobath concept – Theory and clinical practice in neurological rehabilitation</i>. Εκδόσεις Wiley-Blackwell Sawner K., LaVigne J. (1998) <i>Κινησιοθεραπεία στην ημιπληγία από την Brunnstrom. Νευροφυσιολογική προσέγγιση</i>. Εκδόσεις Παρισιάνου. Shumway-Cook A., Woollacott M. (2006) <i>Motor Control:Translating Research into Clinical Practice</i>. Εκδόσεις Lippincott Williams & Wilkins, third edition. Umphred D. A. (2006). <i>Neurological Rehabilitation</i>. Εκδόσεις Mosby. Αναφορές: Donath L, Rossler R, Faude O. (2016) Effects of virtual reality training (exergaming) compared to alternative exercise training and passive control on standing balance and functional mobility in healthy community-dwelling seniors: a meta-analytical review. <i>Sports Med</i>. 46(9):1293–1309. Lohse KR, Pathania A, Wegman R, Boyd LA, Lang CE. (2018) On the reporting of experimental and control therapies in stroke rehabilitation trials: a systematic-review. <i>Arch Phys Med Rehabil</i>. 99(7):1424–1432. Pereira, V.C., Silva, S.N., Carvalho, V.K.S. et al. Strategies for the implementation of clinical practice guidelines in public health: an overview of systematic reviews. <i>Health Res Policy Sys</i> 20, 13 (2022). https://doi.org/10.1186/s12961-022-00815-4 Reubenson A, Elkins MR. (2022) Clinical education of physiotherapy students. <i>J Physiother</i>. 68(3):153-155. doi: 10.1016/j.jphys. 05.012. Epub 2022 Jun 10. PMID: 35697597. Rob A B Oostendorp, J W Hans Elvers, Emiel Trijffel van, Concept (2020) Analysis of Clinical Reasoning in Physical Therapist Practice,
--	--

	<i>Physical Therapy</i>, 100(8):1353–1356, https://doi.org/10.1093/ptj/pzaa065 Ricci, N.A., Aratani, M.C., Doná, F., Macedo, C., Caovilla, H.H., Ganança, F.F., (2010). A systematic review about the effects of the vestibular rehabilitation in middle-age and older adults. <i>Braz. J. Phys. Ther.</i> 14, 361–371. Veerbeek, J.M., van Wegen, E., van Peppen, R., van der Wees, P.J., Hendriks, E., Rietberg, M., et al., (2014). What is the evidence for physical therapy poststroke? A systematic review and meta-analysis. <i>PloS One</i> 9 (2), e87987. Stoikov S., Shardlow K., Gooding M., Kuys S. (2018) Clinical activity profile of preregistration physiotherapy students during clinical placements. <i>Australian Health Review</i> 42, 661-666. https://doi.org/10.1071/AH16181
Αξιολόγηση	Η αξιολόγηση του μαθήματος αποτελείται από τη συνεχή αξιολόγηση (αξιολόγηση κλινικής, συμμετοχή στην τάξη) και τελική εξέταση. Αξιολόγηση κλινικής: 70%. Η αξιολόγηση του/της φοιτητή/τριας αφορά την καθημερινή επίδοση του στο κλινικό χώρο. Ο Κλινικός Εκπαιδευτής του είναι υπεύθυνος για την αξιολόγηση της επίδοσης του/της φοιτητή/τριας. Συγκεκριμένα, αξιολογεί την καθημερινή συμμετοχή του/της φοιτητή/τριας και την ικανότητα του να ανταποκρίνεται με επάρκεια στην αντιμετώπιση του κλινικού περιστατικού που τίθεται προς αντιμετώπιση, στην ικανότητα προσέγγισης του ασθενούς, στη λήψη ιστορικού, στη σειρά διεξαγωγής της φυσικοθεραπευτικής αξιολόγησης, στην ικανότητά του να θέτει βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους θεραπευτικούς στόχους. Ο/Η φοιτητής/τρια πρέπει να έχει επιτυχώς ολοκληρώσει το σύνολο συγκεκριμένων φυσικοθεραπευτικών παρεμβάσεων που καλύπτουν όλες τις τεχνικές φυσικοθεραπείας σε κάθε κλινική που απασχολείται. Ο/Η φοιτητής/τρια αξιολογείται καθημερινά από τον κλινικό εκπαιδευτή. Επιπλέον, στα μέσα του εξαμήνου (6^η – 8^η εβδομάδα μαθημάτων), πραγματοποιείται συνάντηση των Κλινικών Εκπαιδευτών για ανταλλαγή απόψεων και παρατηρήσεων για καλύτερη καθοδήγηση των φοιτητών και καθορισμό του επιπέδου των επιδόσεών του/της. Στο τέλος του τριμήνου οι βαθμολογίες συμφωνούνται μεταξύ των Κλινικών εκπαιδευτών που ήταν υπεύθυνοι για κάθε φοιτητή/τρια. Η ανάλυση του τρόπου

	βαθμολόγησης του/της φοιτητή/τριας γίνεται στην αρχή της Κλινικής Πρακτικής Άσκησης από τους αντίστοιχους Κλινικούς Εκπαιδευτές. Τα κριτήρια αξιολόγησης για τους φοιτητές αφορούν 3 κύριες ενότητες: 1. Θέματα ασφάλειας (Παροχή και διεξαγωγή φυσικοθεραπείας με ασφάλεια, κ.λπ.) 2. Επαγγελματισμός του/της φοιτητή/τριας(επικοινωνία με ασθενείς, συμπεριφορά, τήρηση του ωραρίου εργασίας κ.λ.π.) 3. Γνώση και κλινικές δεξιότητες (θεωρητικό κλινικό υπόβαθρο, πρακτική/κλινική εφαρμογή θεραπευτικών διαδικασιών κ.λ.π.) Για κάθε ενότητα, τα κριτήρια και η βαθμολόγηση περιγράφονται λεπτομερώς στο παράρτημα. Συνιστάται στον μαθητή να διαβάσει προσεκτικά την κάρτα αξιολόγησης από την αρχή του εξαμήνου, ώστε να γνωρίζει πώς αξιολογείται καθημερινά. Για κάθε ένα από αυτά τα κριτήρια, ο/η φοιτητής/τρια λαμβάνει ένα βαθμό (με άριστη βαθμολογία το 10) με βάση τη συνολική επίδοσή του/της κατά τη διάρκεια του εξαμήνου (βλ. ταξινόμηση βαθμολογίας στον οδηγό "Ενιαίος Οδηγός Κλινικής Άσκησης"). Ο μέσος όρος αυτών των βαθμών θα καθορίσει τον τελικό βαθμό. Συνεχής αξιολόγηση: 10%. • Συζητήσεις στην τάξη: Οι φοιτητές συμμετέχουν σε συζητήσεις στην τάξη για την αξιολόγηση των θεωρητικών τους γνώσεων. Ενθαρρύνεται η ενεργός συμμετοχή για να ακοίσουν τις δεξιότητες κριτικής σκέψης τους, θέτοντας ερωτήσεις ανοικτού τύπου και διευκόλυνσης του διαλόγου τους. • Αξιολόγηση από ομότιμους και αυτοαξιολόγηση: Ανατίθεται στους φοιτητές να αναθεωρούν και να παρέχουν ανατροφοδότηση σε εργασίες των άλλων, ενθαρρύνοντάς τους να αξιολογούν κριτικά την κατανόηση των συμφοιτητών τους και να παρέχουν εποικοδομητικές προτάσεις. Τελική εξέταση: 20%. Η γραπτή τελική εξέταση περιλαμβάνει ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, ανάπτυξης και σύντομης απάντησης και ανοικτές ερωτήσεις, καθώς και εκτεταμένες κλινικές περιγραφές.
Γλώσσα	Ελληνικά / Αγγλικά